

Насоки за подпомагане на ефективния диалог между компетентните органи, осъществяващи надзор върху застрахователните предприятия и регистрирания(те) одитор(и) и одиторското(ите) дружество(а), извършващи задължителния одит на тези предприятия

Въведение

- 1.1. Съгласно член 12, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно специфични изисквания по отношение на задължителния одит на предприятия от обществен интерес¹ Европейският орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОЗППО), като взема предвид действащите надзорни практики, издава насоки за компетентните органи, упражняващи надзор върху застрахователните предприятия, с цел улесняване на установяването и поддържането на ефективен диалог между компетентните органи, осъществяващи надзор върху застрахователните предприятия, и регистрирания(ите) одитор(и) и одиторското(ите) дружество(а), извършващи задължителния одит на тези предприятия. С цел укрепване на надзора върху застрахователните и презастрахователните предприятия и защита на титулярите на полици, Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (наричана по-долу „Директива Платежоспособност II“)² и в частност членове 68 и 72, определят законови изисквания, според които задължителните одитори са длъжни да докладват незабавно всички факти, които могат да имат сериозно въздействие върху финансовото състояние или административната организация на застрахователното или презастрахователното предприятие. Въпреки това, наред със задължението за докладване на такава информация, свързана със сериозни факти и случаи, надзорните задължения могат да бъдат подпомагани чрез ефективен диалог между надзорните органи и задължителните одитори и одиторските дружества.
- 1.2. ЕОЗППО, в тясно сътрудничество с Европейския банков орган (наричан по-долу „ЕБО“), разследва действащите надзорни практики, свързани с комуникацията между компетентните органи, осъществяващи надзор върху застрахователните и презастрахователните предприятия в ЕС и Европейското икономическо пространство (наричано по-нататък ЕИП), и задължителните одитори и одиторските дружества на застрахователните и презастрахователните предприятия под надзора им. Всички участващи в тази оценка надзорни органи поддържат редовни и ad hoc контакти и обменят мнения със задължителните одитори. Въпреки това до голяма степен това взаимодействие не се извършва въз основата на набор от формални правила или разпоредби. С цел съдействие за осъществяването на актуален и ефективен диалог — извън обхвата на правомощията на компетентните органи да изискват ad hoc информация съгласно член 35, параграф 2, буква в) от Директива 2009/138/ЕО и извън обхвата на задължението на одиторите да докладват съгласно член 72 на Директива 2009/138/ЕО — ЕОЗППО изготвя настоящия набор принципни насоки, с които да подкрепи организациите членки на ЕОЗППО, при разработването на систематичен, целесъобразен и съгласуван подход за осъществяване на надзор.
- 1.3. Настоящите насоки са издадени съгласно член 16 от Регламента за ЕОЗППО³.

¹ ОВ L 158, 27.05.2014 г., стр. 77.

² ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1.

³ ОВ L 331, 15.12.2015 г., стр. 48-83.

- 1.4. Тези насоки са предвидени за компетентните органи, осъществяващи надзор върху застрахователните и презастрахователните предприятия.
- 1.5. В случай че в насоките не е указано друго, термините имат значението, дефинирано в посочените във въведението правни актове.
- 1.6. Насоките влизат в сила от 31 май 2017 г.

Насока 1 – Подход към диалога

- 1.7. Компетентните органи трябва да гарантират, че диалогът със задължителния(ите) одитор(и) и одиторското(ите) дружество(а), извършващи задължителния одит, е открит и конструктивен, както и достатъчно гъвкав, за да се обезпечи възможността за бъдещото му адаптиране при непредвидени промени.
- 1.8. Компетентните органи трябва да насърчават взаимното разбирателство по отношение на ролите и отговорностите на страните, участващи в диалога, с оглед изискванията за поверителност и професионална тайна съгласно член 34 от Регламент 537/2014 и членове 64 до 71 от Директива 2009/138/ЕО. И по-конкретно, компетентните органи трябва да гарантират, че информацията, обменена в рамките на диалога, остава поверителна и не представлява нарушение на договорно или правно ограничение относно разкриването на информация съгласно член 12, параграф 3 от Регламент 537/2014 или член 68 от Директива 2009/138/ЕО.
- 1.9. Компетентните органи трябва да гарантират, че застрахователното или презастрахователното предприятие, върху което се упражнява надзор, остава основният източник на информация за целите на осъществяването на надзора и извършването на задължителния одит и че събраната по време на диалога информация не замества работата му.
- 1.10. Компетентните органи трябва да прилагат основан на рисковете подход по отношение на честотата и задълбочеността на комуникацията с цел осигуряване на съгласуван подход. По отношение на задълбочеността на комуникацията се прави разграничение между редовен диалог и дискутирането на текущи, непосредствени и неотложни развития.
- 1.11. Компетентните органи трябва редовно да оценяват дали комуникацията и обменът на информация отговарят на целите на диалога, както е описано в настоящата насока, и да коригират подхода си спрямо тази оценка.

Насока 2 – Естество на обменяната информация

- 1.12. Компетентните органи трябва да предвидят възможности за обмен на важна за страните в диалога информация, що се отнася до задачите им, както и до съществения характер и въздействието на тази информацията.
- 1.13. При подготовката и провеждането на диалога и след комуникация със задължителните одитори или одиторски дружества, компетентните органи трябва да разглеждат споделяна информация и проблеми, които са: конкретни за предприятието, специфични за отрасъла, текущи и възникващи. Това може да изисква изготвяне на стандартен списък с проблеми, които да бъдат разисквани по време на диалога. Същевременно

компетентните органи трябва да насърчават активния принос на задължителните одитори или одиторски дружества към избора на важни проблеми и информация, която да бъде споделена.

- 1.14. Компетентните органи трябва да оценяват коя информация е свързана с надзора на предприятието и може да изискат съответната информация от задължителния(ите) одитор(и) и одиторското(ите) дружество(а) в зависимост от резултатите от оценката. Сферите може да обхващат, но не само, външна среда на предприятието, корпоративно управление и вътрешен контрол, предположение за действащо предприятие, одитен подход, комуникация с административния, управителния или надзорния орган и одитната комисия на предприятието, остойността и целесъобразност на капитала, инвестиции и други съответни документи. Компетентните органи трябва да предвидят възможности за споделяне на свързана с конкретното предприятие информация от скорошни надзорни оценки или прегледи, задължителни отчети, наложени на предприятието надзорни мерки и проблеми, засягащи нормалното развитие на дейността на предприятието и такива, свързани с отрасъла, като например регулаторни и макроикономически промени. Ако предприятието е част от мултинационална застрахователна група, компетентните органи и в частност органите за групов надзор трябва да предвидят и разглеждането на съответните проблеми, свързани с одитирането на групата.
- 1.15. При определянето на графика на диалога заедно с одиторите компетентните органи трябва да подхождат особено внимателно по отношение на формата на информацията, налична на различните етапи на задължителния одит.

Насока 3 – Форма на диалога

- 1.16. Компетентните органи трябва да вземат предвид и изберат най-подходящите и ефективни средства и канали за диалог предвид специфичните обстоятелства на провеждането му.
- 1.17. Компетентните органи трябва да подберат подходящо съчетание от средства и канали за диалог, които могат да се използват *ad hoc* или редовно, а именно: писмена или устна комуникация, включително телефонни разговори и срещи на живо. Компетентните органи трябва да насърчават насрочването на редовни физически срещи с цел улесняване на откритата комуникация, особено при първоначалното започване на диалог с участниците.
- 1.18. Компетентните органи трябва да водят архив на комуникацията за свои вътрешни цели с оглед гарантиране на продължаването ѝ.

Насока 4 – Представители в диалога

- 1.19. Компетентните органи трябва да предвидят поканването на лица, представляващи компетентния орган и задължителните одитори или одиторските дружества, които разполагат с познания, информирани са и са упълномощени от организацията или дружеството си да обменят информация, свързана с диалога.

- 1.20. Компетентните органи трябва да съобразят подходящия брой и позиции на участниците от двете страни в диалога, като вземат предвид проблемите, които ще бъдат дискутирани по време на него, както и специфичния характер и обстоятелства на предприятието или предприятията, предмет на диалога.
- 1.21. Компетентните органи трябва да съобразят броя на участниците с оглед провеждане на уместен и ефективен диалог при гарантирана поверителност на разглежданото съдържание. Те трябва да гарантират, че основните участници в диалога представляват надзорния орган, в качеството на ръководители на екип, както и главните партньори по одита. Компетентните органи трябва да предвидят други подходящи участници от страна на компетентния орган и — след комуникация със задължителните одитори или одиторските дружества — подходящи участници от страна на задължителните одитори или одиторските дружества в зависимост от разглежданите теми, като например ИТ специалисти, счетоводители и актюери или експерти по остойносттаване.
- 1.22. Компетентните органи трябва да преценят дали, с цел постигане на ефективен диалог, при определени обстоятелства и предвид разглежданите проблеми, наред с диалога, предвиден в параграфи 1.19 до 1.21, би било полезно да се проведе тристранна среща с представители от предприятието и в частност с одитната му комисия. По подобен начин, ако е целесъобразно компетентният орган може да покани компетентни органи, занимаващи се с надзора на финансови пазари или с публичен надзор на одитори. Също така следва да се прилагат изискванията за поверителност и професионална тайна така, както са определени в параграф 1.8 на насока 1.

Насока 5 — Честота и график на диалога

- 1.23. Компетентните органи трябва да предвидят насрочването на редовни срещи за диалог с необходимата честота с цел провеждане на ефективен диалог съобразно параграф 1.10 от насока 1. След обсъждане с другата страна в диалога компетентните органи трябва да вземат предвид цикъла на планиране на проверките по надзора и задължителните одити с оглед изготвяне на най-подходящ график за диалог.
- 1.24. Компетентните органи трябва да преценяват дали поради важни възникващи проблеми, изискващи неотложно изясняване, е необходим *ad hoc* диалог.
- 1.25. Компетентните органи трябва редовно да оценяват дали избраните честота и график са подходящи и адекватни спрямо ефекта върху надзорните им задължения или върху задължителния одит на предприятието. С цел осигуряване на пропорционален подход при планирането на диалози, компетентните органи трябва да предвидят провеждането на срещи поне веднъж годишно що се отнася до високорискови застрахователни предприятия, при които в случай на неуспех се очаква те да окажат силно въздействие на застрахователния пазар .

Насока 6 – Съвместен диалог с одитори или одиторски дружества

- 1.26. С цел насърчаване на по-ефективен диалог на отраслово и национално равнище, компетентните органи трябва да предвидят насрочването при необходимост на редовни колективни срещи за диалог със задължителния(ите) одитор(и) с цел осъществяване на обмен на мнения по текущи или възникващи развития, поне веднъж годишно. Подобно на разпоредбите в параграф 1.22 на насока 4, компетентните органи могат да предвидят поканване на подходящи компетентни органи, занимаващи се с надзора на финансови пазари или с публичен надзор на одитори.
- 1.27. Компетентните органи трябва да гарантират, че по време на такива срещи не се споделя конкретна за предприятията информация и че се прилагат същите изисквания за поверителност и професионална тайна, както при отделните срещи, както е посочено в параграф 1.8 на насока 1.

Правила за спазване и отчетност

- 1.28. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламента за ЕИОРА. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламента за ЕИОРА, компетентните органи и финансовите институции полагат всички усилия за спазването на насоките и препоръките.
- 1.29. Компетентните органи, които спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, следва да ги включат по подходящ начин в своята регулаторна или надзорната рамка.
- 1.30. Компетентните органи потвърждават пред ЕИОРА дали спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, като посочат причините за неспазването им до два месеца след издаването на преводните версии.
- 1.31. При липсата на отговор в този срок се счита, че компетентните органи не спазват изискването за докладване и това се докладва.

Заклучителна разпоредба относно преразглеждането

- 1.32. Настоящите насоки подлежат на преразглеждане от ЕИОРА.